

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA ZAVIDOVIĆI
OPĆINSKI NAČELNIK
Broj: 02-14-2065/18
Dana: 28.06.2018. godine

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
OPĆINE ZAVIDOVIĆI ZA PERIOD
2019. - 2021. GODINE**

Zavidovići, juni 2018. godine

SADRŽAJ**DIO PRVI – UVOD****DIO DRUGI – PRETPOSTAVKE I PROGNOZE****POGLAVLJE I. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE
PRETPOSTAVKE I PROGNOZE**

- Odjeljak A. Događaji iz proteklih godina
- Odjeljak B. Trenutno stanje u Bosni i Hercegovini
- Odjeljak C. Projekcije bruto društvenog proizvoda (BDP)
- Odjeljak D. Realni sektor

DIO TREĆI – FISKALNE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE**POGLAVLJE I. FISKALNE PRETPOSTAVKE**

- Odjeljak A. Projekcije prihoda od indirektnih poreza na nivou Bosne i Hercegovine
- Odjeljak B. Porez na dodanu vrijednost
- Odjeljak C. Direktni porezi

**DIO ČETVRTI – STRUKTURA PRIHODA I POTROŠNJE BUDŽETA OPĆINE
ZAVIDOVIĆI****POGLAVLJE I. PRIHODI BUDŽETA OPĆINE ZAVIDOVIĆI**

- Odjeljak A. Indirektni porezi
- Odjeljak B. Porez na dohodak

POGLAVLJE II. POTROŠNJA U BUDŽETU OPĆINE ZAVIDOVIĆI

- Odjeljak A. Plaće i naknade
- Odjeljak B. Materijalni troškovi
- Odjeljak C. Tekući transferi
- Odjeljak D. Kapitalna potrošnja općine Zavidovići

**POGLAVLJE III. OKVIRNE TABELE PRIHODA I RASHODA BUDŽETA
OPĆINE ZAVIDOVIĆI**

DIO PRVI - UVOD

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“ broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15 i 104/16), pripremljen je Dokument okvirnog budžeta (DOB) koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za 2019.-2021. godine. Ovaj dokument je izlazni rezultat srednjoročnog procesa planiranja i izrade budžeta po metodologiji „10 koraka“, koja je zasnovana na najboljim međunarodnim iskustvima.

Izrada Dokumenta okvirnog budžeta za trogodišnji period postala je uobičajena praksa na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini. S obzirom da se temelji na prioritetima i politikama Vlade, Dokument okvirnog budžeta je koristan instrument u stvaranju kvalitetnijeg strateškog osnova za raspodjelu budžetskih sredstava.

Dokument okvirnog budžeta za period 2019. - 2021. godine izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnovu za pripremu budžeta. DOB predstavlja preliminarni okvirni Nacrt budžeta za 2019. godinu, te daje okvirna predviđanja za 2020. - 2021. godinu. Osnova za izradu budžeta zasniva se na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja, te prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta.

Služba za upravu ekonomskih poslova i poduzetništva općine Zavidovići je u narednim tabelama koristila projekcije prihoda dostavljene od nadležnih institucija, tj. Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću Ministara BiH, Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje BiH, te Federalnog ministarstva finansija, a shodno tome sačinjene su i projekcije okvirnih rashoda općine Zavidovići koje će prilikom svake izrade Budžeta za odgovorajuću godinu biti podložne revidiranju i potrebnim korekcijama.

Pri izradi ovog dokumenta korišteni su podaci iz sljedećih publikacija:

- Vijeće ministara BiH, „Program ekonomskih reformi za 2018 - 2020. godinu“, Sarajevo, januar 2018.godine;
- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Ekonomski trendovi januar – septembar 2017. godine“, Sarajevo, decembar 2017. godine;
- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Perspektive 2019.- 2021. godine“, Sarajevo, april 2018. godine;
- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja januar – decembar 2017. godine“, Sarajevo, februar 2018. godine;
- Odjeljenje za makroekonomsku analizu pri Upravi za indirektno oporezivanje BiH, „OMA Bilten“ broj: 154 i 155;
- Federalno ministarstvo finansija, Smjernice ekonomske i fiskalne politike FBiH za period 2019 - 2021. godine, Sarajevo, juni 2018. godine;
- Federalni zavod za statistiku, „Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 1, 2, 3, 4 i 5;
- Federalni zavod za statistiku, „Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po kantonima“, broj: 1, 2, 3, 4 i 5;

DIO DRUGI - PRETPOSTAVKE I PROGNOZE**POGLAVLJE I. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE****Odjeljak A. Događaji iz proteklih godina**

U nedostatku zvaničnih podataka o nacionalnim računima, a na osnovu raspoloživih kratkoročnih indikatora se može zaključiti da je Bosna i Hercegovina u 2017. godini ostvarila ekonomski rast u rangu prošlogodišnjeg. Međutim, prije elaboriranja kratkoročnih indikatora vrijedi istaći da je EK u svojoj regularnoj publikaciji (EU Candidate & Potential Candidate Quarterly-CCEQ) navela značajna odstupanja između proizvodnog i rashodovnog pristupa prilikom obračuna BDP-a.

Unatoč ovim razlikama, bar kada je rashodovni pristup u pitanju može se zaključiti da su glavne izvore ostvarenog rasta BDP-a u 2017. godini predstavljali izvoz i privatna potrošnja, dok je doprinos investicija i javne potrošnje bio skromniji.

S druge strane, posmatrano po proizvodnom pristupu Bosna i Hercegovina je u trećem kvartalu ostvarila ekonomski rast od 2,9% u odnosu na isti period prethodne godine, što je približno jednako ekonomskom rastu u prvom polugodištu koji je iznosio oko 3%.¹ Ako se pažljivije posmatra struktura ostvarenog rasta BDP-a može se primjetiti da je isti ostvaren zahvaljujući jačanju izvozne i u određenoj mjeri domaće tražnje. Naime, tokom 2017. godine najznačajnija povećanja ekonomske aktivnosti od preko 5% zabilježena su u okviru izvozno orijentirane prerađivačke industrije i maloprodaje koja je definisana domaćom tražnjom. Ovo povećanje ekonomske aktivnosti rezultiralo je značajnim povećanjem broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu. Vrijedi napomenuti da je 2/3 novozaposlenih u okviru prerađivačke industrije, dok se 1/3 odnosi na novozaposlene u sektoru usluga. Međutim, kada su u pitanju ekonomska dešavanja u Bosni i Hercegovini za 2017. godinu na osnovu raspoloživih podataka sa sigurnošću se može zaključiti da su ona bila u znaku vanjskog sektora gdje se posebno ističe vanjskotrgovinska robna razmjena sa svijetom. Naime, tokom godine Bosna i Hercegovina je zabilježila dvocifrene stope rasta ukupne robne razmjene, izvoza i uvoza roba. Povećanje izvozne tražnje i cijena pojedinih izvoznih proizvoda rezultirali su nominalnim povećanjem bh. robnog izvoza od 17,4%, što je znatno više u odnosu na prethodnu godinu kada je godišnji rast izvoza roba iznosio 4,8%.

Ovo povećanje izvoza, odnosno generalno viši nivo ekonomske aktivnosti u zemlji uz prisustvo cjenovnog efekta doveli su istovremeno i do nominalnog povećanja robnog uvoza od 12,2% što je isto tako znatno više od prošlogodišnjih 2%. Tako su ova kretanja izvoza i uvoza roba za posljedicu imali povećanje robnog deficita od 5% nominalnom smislu. Međutim, ako se ima u vidu i značajan rast izvoznih i uvoznih cijena, skoro sa sigurnošću se može konstatovati da je robni deficit u 2017. godini stagnirao u odnosu na prethodnu godinu. Ako se ovim pokazateljima vanjskotrgovinske robne razmjene pridodaju pozitivan bilans u domenu izvoza usluga, rast novčanih priliva iz inostranstva, te pozitivan trend rasta direktnih stranih ulaganja sa sigurnošću se može zaključiti da je vanjski sektor ostvario značajan doprinos rastu BDP-a i na neki način obilježio 2017. godinu kada su u pitanju ekonomska dešavanja u BiH.

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, saopštenje, „ Bruto domaći proizvod, proizvodni pristup, tromjesečni podaci“, 04.01.2018. godine.

Ukupni građevinski radovi u Bosni i Hercegovini u trećem kvartalu 2017. su imali skromni rast od 0,1% u odnosu na drugi kvartal. Građevinski radovi u okviru visokogradnje su u K3 uvećani za 1% dok su radovi u niskogradnji zabilježili pad od 3,5% (K3/K2 2017). Promet trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, u razdoblju januar - decembar 2017. godine, ostvario je rast od 5,1% u odnosu na isti period prošle godine. Ovom rastu najveći doprinos dali su povećanje trgovine motornim gorivima od 4,9% i trgovine na malo, osim motornih goriva u specijalizovanim prodavnicama od 5,1%. Rast prometa u periodu januar - decembar 2017. godine je zabilježen u trgovini prehrambenim proizvodima (hranom, pićem i duhanskim proizvodima) u iznosu od 3,7%, a u trgovini neprehrambenim proizvodima je također zabilježen rast u iznosu od 6%. U kategoriji neprehrambenih proizvoda trgovine na malo zabilježen je rast prometa u kategorijama tekstila, odjeće, obuće i proizvoda od kože od 16,5%, trgovini namještajem, rasvjetom i električnim aparatima za domaćinstvo od 6,9%, rast prometa u apotekama i trgovinama sa medicinskim i kozmetičkim preparatima od 2% te u kategoriji prometa knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima gdje je zabilježen rast od 3,5%.

Prema dostupnim podacima za treći kvartal 2017. godine promet transporta i skladištenja zabilježio je rast od 3,5% u odnosu na prethodni kvartal. Ovom porastu najviše je doprinio rast prometa od 35,2% koji je ostvaren u oblastima skladištenja i pomoćnih djelatnosti u prevozu (K3/K2 2017). Pad prometa zabilježen je u području kopnenog prevoza i cjevovodnog transporta u iznosu od 0,1 te kod poštanskih i kurirskih djelatnosti pad od 3,2%.

Pored vanjskog sektora, na bazi određenih indikatora kao što su povećanje broja zaposlenih, prometa u maloprodaji i kreditnog rasta u okviru sektora stanovništva od 6,7% može se zaključiti da je došlo i do povećanja privatne potrošnje. U okviru ukupnih prihoda, a u kontekstu povećanja potrošnje, neto prihodi od PDV-a su povećani za 4,1%. Međutim, potrebno je također istaći da je tokom godine došlo do značajnijeg rasta servisiranja vanjskog duga od oko 30%. Imajući u vidu navedene okolnosti i zastoje u realizaciji finansijskih aranžmana, kao i ne tako uvjerljive pokazatelje iz sektora građevinarstva može se zaključiti da je doprinos ukupnih investicija u povećanju BDP-u u 2017. godini bio zanemariv.

Odjeljak B. Trenutno stanje u Bosni i Hercegovini

Iako zvanično saopštenje nije bilo dostupno u vrijeme pripreme ovog izvještaja, trenutno raspoloživi preliminarni podaci za prvih 9 mjeseci 2017. godine nagovještavaju da je ekonomski rast u Bosni i Hercegovini sa početka godine u nešto jačem intenzitetu nastavljen i tokom trećeg kvartala tekuće godine. Čini se da je ključnu determinantu rasta u trećem kvartalu predstavljalo povoljnije vanjsko okruženje u odnosu na početak godine.

Naime, prema preliminarnim podacima Eurostata u EU28 u trećem kvartalu u odnosu na prethodni kvartal zabilježen je ekonomski rast od 0,6%, dok je registrirana stopa rasta BDP-a u odnosu na isti kvartal prethodne godine iznosila 2,5%.² Podsjećanja radi, stope ekonomskog rasta u prvom i drugom kvartalu su iznosile 2,2% odnosno 2,4%. Ako se detaljnije posmatra struktura ostvarenog rasta BDP-a vidljivo je da su najznačajniji doprinosi rastu ostvareni u domenu privatne potrošnje 1,2, zatim investicija 0,9 i pozitivnog vanjskotrgovinskog bilansa od 0,5, dok je javna potrošnja stagnirala. Posmatrano po zemljama, sve zemlje članice su zabilježile poboljšanje ekonomskog rasta pri čemu su registrirane stope rasta BDP-a u K3 2017. godine u zemljama koji su glavni trgovinski partneri Bosne i Hercegovine iznosile: Slovenija 4,9%, Austrija 3,5%, Hrvatska 3,2%, Njemačka 2,8% i Italija 1,7%. Ako se ovome doda da je tokom posmatranog perioda došlo

² Eurostat, newsrelease 165/2017, 31 October 2017.

do povećanja ekonomske aktivnosti u Srbiji od 2,1%, može se zaključiti da ova dešavanja u okviru glavnih trgovinskih partnera predstavljala glavnu komponentu ekonomskog rasta koji je Bosna i Hercegovina ostvarila u trećem kvartalu 2017. godine.

U nedostatku zvaničnog saopštenja nacionalnih računa, a na osnovu raspoloživih kratkoročnih indikatora ekonomskih dešavanja za treći kvartal 2017. godine čini se da glavni nosioci rasta bili privatna potrošnja i vanjski sektor, dok je uticaj investicija bio manje izražen. Povećanje broja zaposlenih od oko 2,5%, povećanje novčanih priliva iz inostranstva kao i porast kreditnih plasmana vjerovatno su se odrazili na povećanje raspoloživog dohotka stanovništva što je rezultiralo povećanjem sektora potrošnje. Ovo na neki način potvrđuje i podatak da je tokom navedenog perioda došlo do povećanja uvoza roba široke potrošnje i povećanja prometa u maloprodaji od oko 5%, dok su neto poreski prihodi od PDV uvećani za 6,1%. I dok je privatna potrošnja predstavljala glavni generator rasta ukupne potrošnje odnosno BDP-a, s druge strane usljed procesa fiskalne konsolidacije i povećanja obaveza servisiranja obaveza vanjskog duga javna potrošnja je najvjerovatnije stagnirala i imala neutralan efekt na ekonomski rast tokom posmatranog perioda.

S druge strane, sektor ekonomskog oporavka u domenu investicija još uvijek zaostaje za drugim agregatima. Drugim riječima, nivo investicija u Bosni i Hercegovini kako privatnih tako i javnih nije na željenom nivou i tek je dostigao predkrizni period. Što se tiče 2017. godine, čini se da je doprinos investicija bio zanemariv što potvrđuju slabi pokazatelji u sektoru građevinarstva, kao i ne tako impresivan rast uvoza kapitalnih proizvoda. U okviru investicija vrijedi istaći da je Bosna i Hercegovina u dosadašnjem sektoru 2017. godine zabilježila dvocifrenu stopu rasta priliva direktnih stranih ulaganja, međutim nizak nivo učestća ove vrste ulaganja u ukupnim investicijama odnosno u strukturi BDP-a suštinski ne mijenja ukupnu sliku kada su u pitanju investicije u Bosni i Hercegovini u ovoj godini. Kada se posmatra ukupna slika ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u 2017. godini čini se da je najznačajniji iskorak napravljen u okviru vanjskog sektora što se ponajviše odnosi na odnose na sektor izvoza i izvozno orijentirane grane prerađivačke industrije. Tako Bosna i Hercegovina, zahvaljujući pojačanoj izvoznoj tražnji i povećanju cijena pojedinih izvoznih proizvoda, tokom cijele godine bilježi dvocifreni rast robnog izvoza (devetomjesečni rast robnog izvoza 17,9%) i povećanje proizvodnje u okviru prerađivačke industrije (devetomjesečni porast proizvodnje 4,5%). Posmatrano na nivou trećeg kvartala nominalni rast robnog izvoza dodatno je uvećan i iznosio je 22,8% u odnosu na isti kvartal prethodne godine, dok je porast proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u istom vremenskom sektoru iznosio 8,9%. Ovo intenziviranje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji neminovno je rezultiralo povećanjem robnog uvoza od 12,6% i robnog sektora od 5,3% u nominalnom smislu. Međutim, vrijedi istaći da je tokom cijele godine na međunarodnim tržištima prisutan trend povećanja cijena pojedinih proizvoda, pri čemu su najznačajnija povećanja registrirana u okviru metala i energenata. Tako je prema raspoloživim podacima za prvih 9 mjeseci 2017. godine povećanje izvoznih cijena iznosilo 4,9%, dok su cijene uvoznih proizvoda uvećane za 5,7%.³ Imajući u vidu prisustvo cjenovnog efekta, i činjenicu da je trgovinski bilans u realnom smislu smanjen za 2%, te povećanje izvoza usluga i pozitivan trend priliva iz inostranstva može se zaključiti da je vanjski sektor bio ključni generator ekonomskog rasta u 2017. godini, što se naročito može reći za treći kvartal 2017. godine.

³ Agencija za statistiku BiH, Saopštenje, „Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza BiH, VII-IX 2017“, 20.11.2017.

Odjeljak C. Projekcije bruto društvenog proizvoda (BDP)

U 2018. godini referentne međunarodne institucije nagovještavaju nastavak trenda pozitivnih ekonomskih prilika kako u svijetu, tako i u neposrednom eksternom okruženju. Ovaj nastavak povoljnog eksternog ambijenta uz pojačani doprinos internih dinamika bi trebao rezultirati dodatnim jačanjem ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini. Prema projekciji Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), očekuje se da bi stopa realnog rasta bruto društvenog proizvoda (BDP) u 2018. godini mogla iznositi 3,2%.

Pretpostavlja se da bi ključni oslonac ekonomskog rasta u 2018. godini trebala predstavljati domaća tražnja. Naime, povećanje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji uz očekivano povećanja industrijske proizvodnje i građevinskih radova praćeno povećanjem broja zaposlenih i prihoda od izvoza trebalo bi rezultirati povećanjem raspoloživog dohotka građana a samim tim i povećanjem privatne potrošnje koja će kao i prethodnih godina predstavljati ključni oslonac ekonomskog rasta. S druge strane, imajući u vidu visok nivo javne potrošnje u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini i napore koji se ulažu kroz proces fiskalne konsolidacije u 2018. godini se ne očekuje značajniji rast javne potrošnje.

Investicije bi u 2018. godini za razliku od prethodnih, mogle imati značajniji rast a samim tim i veći doprinos u očekivanom rastu BDP-a u 2018. godini. Tokom 2018. godine očekuje se povećanje privatnih i naročito javnih investicija. Poboljšanje poslovnog ambijenta kroz reformske procese bi mogle povećati interes kako domaćih tako i stranih investitora za investiciona ulaganja u BiH. S druge strane, deblokada aranžmana sa MMF-om usljed usvajanja Zakona o akcizama omogućio je Bosni i Hercegovini povlačenje kreditnih sredstava međunarodnih finansijskih institucija (EBRD, EIB) koji su prošlosti predstavljali glavni izvor finansiranja javnih investicija. Ova sredstava uz najave povećanja investicija iz budžeta sa svih nivoa vlasti nesumnjivo će podstaknuti ekonomski rast u Bosni i Hercegovini.

Povoljno eksterno okruženje koje bi se trebalo manifestovati kroz pojačanje izvozne tražnje u 2018. godini trebalo bi omogućiti nastavak visokog nivoa vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini. Tako se u 2018. godini u Bosni i Hercegovini očekuje povećanje izvoza od 7,3% u realnom smislu. S druge strane, jačanje ekonomske aktivnosti u zemlji uz očekivani rast izvoza rezultat će realnim povećanjem uvoza od 4,8 % u odnosu na prethodnu godinu. Usljed ovog trenda kretanja izvoza i uvoza, u 2018. godine se očekuje stagnacija vanjskotrgovinskog bilansa tako da će vanjskotrgovinski bilans imati neutralan doprinos na očekivani ekonomski rast u Bosni i Hercegovini u 2018. godini.

U periodu 2019. - 2021. godina pod pretpostavkom nastavka stabilnog eksternog okruženja u ovom srednjoročnom vremskom okviru u Bosni i Hercegovini se očekuje nastavak ekonomskog rasta po prosječnim stopama rasta od 3,6% na godišnjem nivou. Tokom ovog perioda očekuje se da domaća tražnja kroz privatnu potrošnju i investicije bude glavni oslonac ekonomskog rasta. S druge strane, tokom posmatranog perioda očekuje se stagnacija javne potrošnje što će rezultirati smanjenjem njenog učešća u strukturi BDP-a odnosno njenog doprinosa u ekonomskom rastu Bosne i Hercegovine. Također, reformske mjere koje su usmjerene ka poboljšanju poslovnog ambijenta u zemlji trebale bi rezultirati većim investicionim ulaganjima (domaćim i inostranim) što bi ojačalo privatni sektor, zaposlenost i u konačnici bh. vanjskotrgovinsku robnu razmjenu sa svijetom.

Tabela 1. Makroekonomski pokazatelji za period 2019.-2021. godine

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nominalni BDP u mil KM	30.862	31.826	33.266	34.909	36.685	38.652
Nominalni rast u %	4,0	3,1	4,5	4,9	5,1	5,4
BDP deflator (prethodna godina = 100)	101,1	100,1	101,3	101,4	101,3	101,7
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	30.531	31.801	32.846	34.435	36.202	37.995
Realni rast u %	2,9	3,0	3,2	3,5	3,7	3,6
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	-1,1	1,3	1,6	1,5	1,6	1,4
Potrošnja u mil KM	30.042	30.832	31.773	32.793	33.764	34.775
Realni rast u %	1,4	1,4	1,8	1,6	1,3	1,4
Vladina potrošnja u mil KM	6.266	6.366	6.494	6.611	6.723	6.831
Realni rast u %	0,1	0,1	0,8	0,3	0,2	0,1
Privatna potrošnja u mil KM	23.776	24.466	25.280	26.182	27.041	27.945
Realni rast u %	1,8	1,7	2,1	1,9	1,6	1,7
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	5.189	5.479	6.077	6.651	7.249	7.904
Realni rast u %	2,5	5,3	10,6	9	8,4	8,5
Vladine investicije u mil KM	697	764	1.031	1.227	1.472	1.752
Realni rast u %	31,3	7,9	33,4	17,2	18,2	17,2
Privatne investicije u mil KM	4.491	4.716	5.046	5.424	5.777	6.152
Realni rast u %	-0,9	4,9	6,9	7,3	6,2	6,3
Uvoz u mil KM	15.636	17.074	18.162	19.224	20.330	21.521
Nominalni rast u %	2,8	9,2	6,4	5,8	5,8	5,9
Realni rast u %	7	4,7	4,8	3,8	3,6	3,7
Izvoz u mil KM	10.588	11.875	13.007	14.061	15.186	16.432
Nominalni rast u %	7,1	12,2	9,5	8,1	8	8,2
Realni rast u %	9,5	9,1	7,3	6	5,8	5
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	14,4	14,9	15,6	16,4	17,4	18,9
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.435	-1.455	-1.468	-1.568	-1.673	-1.670
Rast u %	-8,9	1,4	0,8	6,8	6,7	-0,1
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-4,7	-4,6	-4,4	-4,5	-4,6	-4,3

Odjeljak D. Realni sektor

Tokom 2018. godine povoljna eksterna dešavanja uz očekivano povećanje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji trebali bi rezultirati nastavkom trenda rasta industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini. Pored prerađivačke industrije gdje izvozna tražnja ima primarnu ulogu, tokom 2018. godine očekuje se i značajniji doprinos sektora za proizvodnju električne energije.

Naime, pod pretpostavkom povoljnijih hidroloških prilika tokom 2018. godine očekuju se bolji rezultati u proizvodnje električne energije, a samim tim i veći doprinos rastu industrijske proizvodnje.

Tako se uz pretpostavku nastavka trenda rasta proizvodnje u prerađivačkoj industriji, povećanje proizvodnje električne energije i tradicionalno dobrih rezultata u okviru sektora rudarstva, prema projekcijama DEP-a u Bosni i Hercegovini u 2018. godini može očekivati rast fizičkog obima proizvodnje od preko 5%.

U periodu 2019. - 2021. godina, u Bosni i Hercegovini se očekuje osjetniji ekonomski napredak u okviru kojeg bi dešavanja u industrijskoj proizvodnji trebala imati centralnu ulogu. Pored očekivanih povoljnih eksternih prilika, u ovom srednjoročnom vremenskom okviru se očekuje i značajniji utjecaj internih dinamika u funkciji jačanja industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini.

Naime, tokom ovog perioda očekuje se da bi reformske mjere na unapređenju poslovnog ambijenta koje provode nadležne institucije u Bosni i Hercegovini trebale polučiti mjerljive rezultate. Poboljšanje poslovnog ambijenta trebalo bi rezultirati povećanjem investicionih ulaganja (domaćih i inostranih), veću iskorištenost postojećih i pokretanje novih kapaciteta, povećanje broja zaposlenih i jačanje konkurentske pozicije bh. proizvođača kako na domaćem tako i na inostranim tržištima. Imajući u vidu sve navedene okolnosti tokom ovog perioda očekivane stope rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje prema projekciji DEP-a iznose preko 5% na godišnjem nivou.

Prosječan broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u periodu I-XII 2017. godine iznosi 746,3 hiljada što je za 2,8% više u odnosu na isti period prethodne godine. Najznačajniji doprinos rastu bio je u djelatnostima prerađivačke industrije, trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala, te u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Istovremeno prosječan broj nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini je smanjen za 6,1%, što je uticalo na smanjenje stope nezaposlenosti. Anketna stopa nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini u 2017. godini iznosi 20,5%. Prosječna neto plaća u Bosni i Hercegovini u periodu I-XII 2017. godine iznosila je 851 KM i nominalno je veća za 1,5% u odnosu na isti period prethodne godine uz sporiji realni rast (0,2%) zbog inflacije.

Iako još uvijek nisu dostupni detaljni podaci za tržište rada u 2018. godini može se očekivati da će u posmatranoj godini nastaviti trend postepenog smanjenja stope nezaposlenosti, odnosno povećanja broja zaposlenih lica.

Prema podacima za januar 2018. godine broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini je manji za 7% u odnosu na januar 2017. godine. Kao i prethodnih godina, intenzitet rasta broja zaposlenih lica ali i plaća značajno će biti determinisan poslovnim ambijentom u Bosni i Hercegovini odnosno u regionu. Prema projekcijama Evropske komisije (Forecast, jesen 2017) u EU 28 takođe se očekuje postepeno smanjenje stope nezaposlenosti u 2018. godini.

Pored toga, nivo investicija i obim vanjskotrgovinske aktivnosti u Bosni i Hercegovini bi mogao uticati na kreiranje radnih mjesta odnosno intenzitet zapošljavanja. Uz rast potražnje i bolje poslovni ambijent očekuju se veće mogućnosti zapošljavanja. Djelatnosti koje zapošljavaju najveći broj lica u Bosni i Hercegovini (industrija i trgovina) mogle bi i u 2018. godini dati značajan doprinos zapošljavanju, odnosno obim poslovne aktivnosti u navedenim oblastima uticat će na stopu rasta broja zaposlenih lica. Prema navedenim dešavanjima u Bosni i Hercegovini se u 2018. godini može očekivati rast broja zaposlenih lica od 2,7%, odnosno prosječne neto plate od 1,9%.

U periodu 2019. - 2021. godine prema projekcijama DEP-a očekuje se rast obima investicija, trgovine, industrijske proizvodnje što bi trebalo imati pozitivan uticaj na zapošljavanje i plaće u Bosni i Hercegovini. Takođe, nivo sprovođenja strukturnih reformi u Bosni i Hercegovini uticat će na intenzitet smanjenja stope nezaposlenosti, što je pored pretpostavljenog ekonomskog rasta jedan od bitnih faktora za ostvarenje projekcija na tržištu rada i kreiranje novih radnih mjesta. Uzimajući u obzir sve navedeno, u periodu 2019. - 2021.

godine se može očekivati rast broja zaposlenih lica oko 2,5%- 2,6%, odnosno neto plaća 2,4%-2,8%.

U Bosni i Hercegovini u periodu I-XII 2017/I-XII 2016. godine je zabilježena inflacija od 1,3%. Naznačajniji doprinos inflaciji bio u odjeljcima prevoza, alkoholnih pića i duhana, hrane i bezalkoholnih pića. Cijene u odjeljku prevoza u posmatranom periodu su uvećane za 5,6% podstaknute rastom cijena sirove nafte na svjetskom tržištu. U odjeljku alkoholnih pića i duhana cijene su uvećane 5,2% zbog rasta cijena duhana i cigareta (nastavak harmonizacije akciza na cigarete i duhana sa EU legislativom), ali i zbog politike povećanja cijena cigareta pojedinih proizvođača. Iako su u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića u posmatranom periodu cijene uvećane 1%, njihov doprinos rastu inflacije bio je evidentan zbog velikog udjela u CPI indeksu.

Kretanje ukupnog nivoa cijena u Bosni i Hercegovini u 2018. godini značajno će determinisati dešavanja na svjetskom tržištu energenata (naročito sirove nafte), kao i nekoliko bitnih domaćih faktora poput povećanja akciza na duhan i cigarete i goriva. Rast cijena sirove nafte nastavljen je u 2018. godini. Prema podacima Svjetske banke cijena sirove nafte (brent) u februaru 2018. godine iznosila je 65,4 \$/barelu, što je više za 18% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Pored toga, prema predviđanjima Evropske komisije (zimске projekcije 2018) cijena sirove nafte u 2018. godini mogla bi biti veća za 24,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 2. – Indeks industrijske proizvodnje u FBiH i Zeničko-dobojskom kantonu

Indeksi g/g	III 2018 2017	III 2018 III 2017	I-III 2018 I - 2017
Federacija BiH	101,8	101,3	105,8

Indeksi g/g	III 2017 2016	III 2017 II 2017	III 2017 III 2016	I-III 2017 I-III 2016	I-III 2018 I-III 2017
Zeničko-dobojski kanton	97,7	107,7	106,3	93,8	110,8

Tabela 3. – Izvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti

u 000 KM

	II I2018	III 2018. II 2018.	III 2018. III 2017.	I – III 2018.	I - III 2018. I - III 2017.
Ukupno	650.233	108,5	105,9	1.023.047	112,9
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3.981	116,4	86,2	12.048	92,8
Vađenje ruda i kamena	3.113	121,6	87,8	8.043	93
Prerađivačka industrija	593.930	107,6	104,9	1.694.274	113,7
Proizvodnja i snabdijevanje (el. gnergija, gas, klimatizacija)	28.254	132,2	148,3	68.779	92,8
Ostalo	20.955	106,6	101,2	65.141	128,9

Tabela 4. – Izvoz Zeničko-dobojskog kantona po područjima klasifikacije djelatnosti
u 000 KM

	II 2018	III 2018	III 2018. II 2018.	I-III 2017	I-III 2018	I - III 2018. I - III 2017.
Ukupno	129.722	127.555	98,33	312.038	390.552	125,16
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	243	219	90,12	503	774	153,88
Vađenje ruda i kamena	172	158	91,86	122	363	297,54
Prerađivačka industrija	126.418	124.185	98,23	306.965	380.578	123,98
Proizvodnja i snabdijevanje (el. gnergija, gas, klimatizacija)						
Ostalo	2.889	2.993	103,60	4.448	8.837	198,67

Tabela 5. – Uvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti

u 000 KM

	III 2018	III 2018. II 2018.	III 2018. III 2017.	I – III 2018.	I - III 2018. I - III 2017.
Ukupno	1.147.058	119,2	105,3	3.030.830	109,5
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	44.544	119,9	107,8	119.171	106,1
Vađenje ruda i kamena	34.983	68,1	66,4	144.177	99,2
Prerađivačka industrija	1.059.156	122,6	108,5	2.724.932	112
Proizvodnja i snabdijevanje (el. gnergija, gas, klimatizacija)	4.650	70,9	29,8	32.211	48,7
Ostalo	3.725	108,6	103,7	10.339	96,7

Tabela 6. – Uvoz Zeničko-dobojskog kantona po područjima klasifikacije djelatnosti

u 000 KM

	II 2018	III 2018	III 2018. II 2018.	I-III 2017	I-III 2018	I - III 2018. I - III 2017.
Ukupno	139.742	158.551	113,46	372.954	438.804	117,66
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	4.625	6.304	136,30	15.276	16.086	105,30
Vađenje ruda i kamena	17.190	1.597	9,29	53.042	40.902	77,11
Prerađivačka industrija	117.558	150.274	127,83	303.852	380.753	125,31

Proizvodnja i snabdijevanje (el. energija, gas, klimatizacija)							
Ostalo	369	376	101,90	784	1.063	135,59	

Tabela 7. – Uporedna tabela zaposlenih/nezaposlenih u Federaciji BiH i Zeničko-dobojskom kantonu

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	III 2018
Broj zaposlenih u FBiH	437.331	435.113	443.587	450.121	457.974	505.201	513.198
Broj nezaposlenih u FBiH	377.707	388.704	393.787	389.865	372.207	350.217	343.207
Broj nezaposlenih u ZDK	69.212	69.378	70.462	69.290	66.202	61.597	60.171

Tabela 8. – Uporedna tabela neto plaća u Federaciji BiH i Zeničko-dobojskom kantonu

	2011.	2012.	2013	2014	2015	2016	2017	II 2018	III 2018
Prosječna neto plaća u FBiH	819,36	837,00	836,00	833,00	830,00	839,00	860,00	852,00	881,00
Prosječna neto plaća u ZDK	702,83	720,00	735,00	725,00	718,00	730,00	737,00	730,00	756,00

DIO TREĆI – FISKALNE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE**POGLAVLJE I. FISKALNE PRETPOSTAVKE**

Projekcije prihoda od indirektnih poreza za period 2019. – 2021. godine sastoje se od osnovnog scenarija projekcija.

Osnovni scenario projekcija prihoda temelji se na sljedećim pretpostavkama:

- Prognoze makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) za period 2018. - 2021. iz marta 2018.;
- Izmjene Zakona o akcizama u primjeni od 1.2.2018.⁴
- Nastavak harmonizacije akciza na cigarete sa standardima EU i primjena nove politike oporezivanja rezanog duhana⁵;
- Efekti primjene adaptiranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU (SSP), u primjeni od 01.02.2017.;
- Tekući trendovi u naplati prihoda od indirektnih poreza.

Politika akciza na duhan u 2018. utvrđena je Zakonom o akcizama i Odlukom⁶ Upravnog odbora UIO. Politika akciza na duhan u periodu 2018. - 2019. podrazumijeva

⁴ Službeni glasnik BiH broj: 91/17

⁵ Nova politika je u primjeni od 01.08.2014. (Izmjene Zakona o akcizama u BiH „Službeni glasnik BiH“ broj: 49/14)

⁶ Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duhan za pušenje za 2018.godinu (Službeni glasnik BiH broj: 84/17).

kontinuirano godišnje povećanje specifične akcize na cigarete u visini od 0,15 KM/paklici, utvrđivanje minimalne akcize na cigarete (minimalno 60% prosječne ponderirane cijene cigareta) i usklađivanje specifične akcize na rezani duhan sa akcizom na cigarete (minimalno 80% minimalne akcize na cigarete). Očekuje se da će se minimalna akciza na cigarete u EU za sve cjenovne kategorije cigareta dostići 2019. godine. 2017. godina je bila godina rekordne naplate prihoda od indirektnih poreza, bruto i neto, i, ujedno, godina izuzetno visokog rasta izvoza od 17,4% i snažnog rasta uvoza od 12,2%, koji su u velikoj mjeri determinirali bruto i neto naplatu. U prvom polugodištu stopa rasta je iznosila 3,1%, da bi u drugom dijelu godine, sve do decembra, stope rasta neto prihoda dosezale i 5,7%. Međutim, neočekivano loša naplata prihoda u decembru kumulativnu stopu rasta neto prihoda je smanjila sa 4,8%, koliko je ostvareno za jedanaest mjeseci, na 3,5%. Najvažniji segmenti rasta bruto prihoda od indirektnih poreza bili su PDV na uvoz, potom domaći PDV, te u manjoj mjeri prihodi od carina, putarine, akciza na derivate nafte i duhanske preradevine. Važan faktor rasta bila je i potrošnja nerezidenata u tranzitu, uključujući i turizam, te prekograničnoj i malograničnoj potrošnji, koja je posljedica regionalne konkurentnosti cijena derivata u Bosni i Hercegovini. Iako se očekivalo da će primjena adaptiranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) od 1.2.2017. donijeti značajan pad prihoda od carina ostvaren je neto porast prihoda od 20,9 mil KM.

U prvom kvartalu 2018. nastavljene su pozitivni trendovi u naplati prihoda od indirektnih poreza. Prema preliminarnom izvještaju o gotovinskom toku na JR UIO u prvom kvartalu 2018. bruto naplata je iznosila 1,701 mlrd. KM. Isplate povrata su bile veće za 25,4 mil KM u odnosu na prvi kvartal 2017., što je umanjilo efekte bruto naplate. U konačnici neto naplata prihoda od indirektnih poreza je bila veća za 132,7 mil. KM od naplate u prvom kvartalu 2017, odnosno za 10,6%. Vrlo visoka stopa rasta prihoda u prvom kvartalu 2018. u određenoj mjeri odstupa od uobičajene šeme naplate indirektnih poreza.

Odjeljak A. Projekcije prihoda od indirektnih poreza na nivou Bosne i Hercegovine

Na osnovu trendova naplate prihoda, godišnjih makroekonomskih projekcija i procjena efekata izmjene Zakona o akcizama, primjene adaptiranog SSP i Sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA, projektovana neto naplata prihoda od indirektnih poreza za 2018. godinu iznosi 6.080,4 mil. KM što je za 6,2% više nego u 2017. godini.

Najveći doprinos projektovanom rastu prihoda od 354,4 mil. KM imaju prihodi od putarine (191,4 mil. KM), odnosno namjenske putarine zbog primjene viših stopa od 1.2.2018. godine. Nakon toga slijede prihodi od PDV-a, za koje je predviđen rast od 151,9 mil KM. Carine i ostali prihodi nemaju značajno učešće u planiranom rastu prihoda, dok akcize imaju negativne efekte (-14,3 mil. KM).

Projekcija prihoda od carina za 2018. godinu iznosi 288,2 mil. KM, a zasnovana je na tekućim trendovima naplate i projekcijama rasta uvoza.

Projekcija prihoda od PDV-a za 2018. godinu iznosi 3.728,0 mil. KM, što je za 4,2 % više od naplate u prethodnoj godini. Projektovana stopa rasta godišnje naplate je ispod ostvarene u prvom kvartalu, a zasnovana je projekcijama makroekonomskih pokazatelja za 2018. godinu, kao i na tekućim trendovima naplate ovih prihoda, koji ukazuju na usporavanje rasta prihoda u odnosu na snažne stope rasta na samom početku godine koje su velikim dijelom uzrokovane jednokratnim efektima.

Projektovane stope rasta prihoda za 2019., 2020., i 2021. godinu iznose 3,0%, 3,0% i 3,1% respektivno. Projekcija prihoda u navedenom periodu zasnovana je na projektovanim relevantnim makroekonomskim pokazateljima, istorijskoj sezonskoj shemi naplate i projekcijama pojedinih kategorija prihoda za 2018. godinu, te efektima izmjena politika u oblasti akciza na derivate nafte i putarine.

Najveći generator suficita prihoda od indirektnih poreza u navedenom periodu je PDV, s obzirom na njegovo značajno učešće u prihodima, te planiranim stabilnim stopama rasta. U sve tri navedene godine prihodi od PDV-a generišu preko dvije trećine apsolutnog godišnjeg projektovanog rasta prihoda.

Vrsta prihoda (neto)	u mil KM					Projektovana stopa rasta			
	Izvršenje	Projekcija				2018	2019	2020	2021
	2017	2018	2019	2020	2021				
PDV	3.576,10	3.728,00	3.861,00	3.987,70	4.121,00	4,20%	3,60%	3,30%	3,30%
Akcize	1.464,80	1.450,50	1.456,70	1.491,70	1.528,50	-	0,40%	2,40%	2,50%
Carine	269,1	288,2	304,9	322,6	341,6	7,10%	5,80%	5,80%	5,90%
Putarina	382,5	573,9	602,2	611,8	622,2	50,00	4,90%	1,60%	1,70%
Ostalo	33,4	39,7	40,1	40,5	40,9	18,90%	1,00%	1,00%	1,00%
UKUPNO	5.726,00	6.080,40	6.264,90	6.454,40	6.654,30	6,20%	3,00%	3,00%	3,10%
Namjenska putarina *)	-152,8	352,5**)	-376,5	-382,5	-389	130,70%	6,80%	1,60%	1,70%
SREDSTVA ZA	5.573,20	5.727,90	5.888,40	6.071,80	6.265,20	2,80%	2,80%	3,10%	3,20%

Odjeljak B. Direktni porezi

Zakon o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH, broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), koji je u primjeni od 01.01.2009. godine, donio je pozitivne efekte u reformi oblasti direktnog oporezivanja, zamjenivši niz drugih poreza koje su plaćali građani, a uključuje oporezivanje dohotka od nesamostalne i samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, od ulaganja kapitala, te od dobitaka ostvarenih sudjelovanjem u nagradnim igrama i igrama na sreću.

Porez na dohodak je prihod koji pripada kantonalnim i općinskim budžetima, tako da 65,54% pripada kantonalnom budžetu, a općinama minimalno 34,46%.

Pored prihoda od indirektnih poreza, u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH prikupljaju se i drugi porezi, koji uključuju porez na dobit pravnih lica, porez na dohodak, poreze na imovinu i ostale poreze.

Porez na dobit utemeljen je Zakonom o porezu na dobit („Službene novine Federacije BiH", broj: 15/16), a pripadnost i raspodjela utvrđeni Zakonom o pripadnosti javnih prihoda, prema kojem se porez na dobit koji plaćaju banke i druge finansijske organizacije, društva za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravna lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija, pravna lica iz oblasti igara na sreću i ostala preduzeća uplaćuju u Budžet Federacije, dok je porez na dobit koji plaćaju ostala pravna lica u cjelosti prihod kantona.

U periodu januar - septembar 2017. godine, poreske uprave su zajedno prikupile oko 5,3 milijarde KM prihoda. Prihodi po osnovu direktnih poreza, doprinosa i drugih prihoda su viši za 9,9% g/g u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Po osnovu direktnih poreza, ukupno je prikupljeno oko 1 milijardu KM prihoda (17,3% više). Glavne kategorije direktnih poreza, još uvijek su porez na dohodak i porez na dobit. Kod poreza na dohodak najznačajniji su porez na dohodak fizičkih lica od samostalne i nesamostalne djelatnosti. Po ovom osnovu prikupljeno je oko 471 milion KM (9,7% više).

Po osnovu poreza na dobit je prikupljeno oko 431 milion KM (više za 33,2%). Najznačajni rast u kategoriji poreza na dobit ostvaren je zahvaljujući porezu na dobit preduzeća, porezu na dobit pravnih lica iz oblasti igara na sreću, porezu na dobit banaka i mikrokreditnih organizacija.

DIO ČETVRTI - STRUKTURA PRIHODA I POTROŠNJE BUDŽETA OPĆINE ZAVIDOVIĆI**POGLAVLJE I. PRIHODI BUDŽETA OPĆINE ZAVIDOVIĆI**

Ukupni poreski i neporeski prihodi i primici u Budžetu općine Zavidovići u 2018. godini planirani su u iznosu od 10,083 miliona KM, što u odnosu na prihode ostvarene za 2017. godinu predstavlja uvećanje od 5,7 %. U tabeli i navedene su projekcije prihoda za Budžet općine Zavidovići za period 2019. – 2021. godina u ukupnom iznosu (budžetska sredstava, prihodi od sopstvene djelatnosti, namjenska sredstava i sredstva donacija) koje su date od strane Službe za upravljanje ekonomskim poslovima i poduzetništvom općine Zavidovići u dijelu neporeznih prihoda.

Odjeljak A. Indirektni porezi

Prihodi prikupljeni po osnovu indirektnih poreza (PDV-a, carinskih i akciznih dažbina) se uplaćuju na Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje nakon čega se raspodjeljuju kako slijedi:

1. Raspodjela na račun rezervi,
2. Raspodjela sredstava za potrebno finansiranje institucija Bosne i Hercegovine,
3. Otplata vanjskog duga,
4. Raspodjela prihoda između entiteta i Brčko Distrikta.

Nakon raspodjele sredstava za otplatu vanjskog duga, preostalo se raspodjeljuje između entiteta i nižih nivoa vlasti.

U skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH („Službene novine FBiH“ broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15) prihodi sa Jedinstvenog računa se dijele kako slijedi:

1. Finansiranje funkcija Federacije	36,20 %
2. Finansiranje funkcija kantona	51,23 %
3. Finansiranje funkcija jedinica lokalne samouprave	8,42 %
4. Finansiranje funkcija grada Sarajeva	0,25%
5. Direkcije za ceste	3,90 %

Tabela 9. Projekcija prihoda od indirektnih poreza (bez namjenskih prihoda Direkcija cesta) za Zeničko-dobojski kanton i općine Zeničko-dobojskog kantona za 2019. – 2021. godinu

Zeničko-dobojski kanton	Izvršenje	Plan	Projekcije		
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
	207.959.388	221.214.472	232.701.313	247.071.598	256.274.816
KANTON	174.777.704	186.502.488	195.453.215	207.523.273	215.253.348
Breza	1.119.297	1.247.368	1.338.503	1.421.161	1.474.098
Doboj Jug	331.031	340.776	365.673	388.255	402.718
Kakanj	3.136.515	3.272.734	3.511.845	3.728.716	3.867.608
Maglaj	2.168.251	2.280.412	2.447.022	2.598.136	2.694.915
Olovo	1.059.298	1.073.765	1.152.216	1.223.371	1.268.940
Tešanj	4.057.194	4.275.772	4.588.167	4.871.506	5.052.965
Usora	568.959	582.962	625.555	664.185	688.926
Vareš	893.783	908.736	975.129	1.035.348	1.073.913

Visoko	3.260.652	3.379.896	3.626.837	3.850.809	3.994.249
Zavidovići	3.531.683	3.669.234	3.937.314	4.180.460	4.336.179
Zenica	10.187.468	10.696.932	11.478.467	12.187.311	12.641.278
Žepče	2.867.553	2.983.396	3.201.368	3.399.066	3.525.678
OPĆINE/GRAD – ukupno	33.181.684	34.711.984	37.248.098	39.548.324	41.021.468

Odjeljak B. Porez na dohodak

Ukupni prihodi od poreza na dohodak su projicirani na 0,849 miliona KM u 2018. godini, što predstavlja uvećanje od 6,3% u odnosu na izvršenje u 2017. godini. Projekcija prihoda od poreza na dohodak u Budžetu općine Zavidovići u 2019. godini predviđa povećanje od 5,4%, dok za 2020. i 2021. godinu predviđa povećanje od 2,2% odnosno 1% u odnosu na prethodnu godinu (tabela I).

POGLAVLJE II. POTROŠNJA U BUDŽETU OPĆINE ZAVIDOVIĆI

U ovom poglavlju su sažeta glavna pitanja iz oblasti upravljanja javnim sredstvima. Ovakva analiza predstavlja važan element u srednjoročnom planiranju budžeta i pruža pregled strukture budžeta po ekonomskoj klasifikaciji, a koristi se za određivanje svih strukturalnih neravnoteža, koje se trebaju razmotriti u procesu razmatranja prioriternih rashoda i definisanja gornjih granica rashoda budžetskih korisnika. U ovom dijelu se analiziraju i daju preporuke o strukturi budžeta s osvrtom na plaće i naknade, materijalne troškove, grantove i kapitalne izdatke.

Na osnovu ove analize i prognoze prihoda urađene su projekcije budžetske potrošnje po ekonomskoj klasifikaciji za period 2019. – 2021. godina.

Postojeća struktura potrošnje nije optimalna, uslijed alociranja velikog iznosa budžetskih sredstava na plaće i naknade, socijalne transfere, te nedovoljne alokacije na materijalne troškove i kapitalne investicije, pa je imperativ na Općinskom načelniku da se odupre povećanju potrošnje van okvira onoga što je fiskalno održivo.

U tabeli II daju se okvirni ukupni troškovi po osnovu rashoda iz budžeta i po osnovu prihoda od sopstvene djelatnosti, namjenskih sredstava, donacija i primljenih tekućih transfera.

Odjeljak A. Plaće i naknade

U narednom periodu ne predviđa se značajno povećanje broja zaposlenih. Broj zaposlenih lica i nivo plaća u 2019. godini bi trebao ostati relativno nepromijenjen u odnosu na 2018. godinu kao i u naredne dvije godine (tabela III).

Odjeljak B. Materijalni troškovi

Potrošnja na materijal i usluge se procjenjuje na 0,68 mil. KM u 2019. Godini, što predstavlja 6,73% ukupnog Budžeta općine Zavidovići. Za izdatke za materijal i usluge u projekcijama za 2020. i 2021. godinu ne predviđa se povećanje u odnosu na prethodnu godinu (tabela II).

Odjeljak C. Tekući transferi

Ukupno projicirani tekući transferi u 2019. godini iznose 4,2 mil. KM i u odnosu na izvršenje 2017. godine su veći za 12,6%.

U strukturi planiranih tekućih transfera za 2019. godinu, najveći dio se odnosi na transfere iz oblasti socijalne zaštite, transfere iz oblasti obrazovanja, nauke, kulture i sporta, transfere iz oblasti rješavanja pitanja prava pripadnika boračke populacije i ostale tekuće transfere (tabela II).

Odjeljak D. Kapitalna potrošnja općine Zavidovići

Ukupni kapitalni izdaci iz budžeta se projiciraju na 2 mil. KM u 2019. godini. Opređenjenje Općinskog načelnika i Službe za upravu ekonomskih poslova i poduzetništvo općine Zavidovići za održivi budžet, usljed efekata svjetske ekonomske krize koja je uticala na provođenje odgovarajućih mjera štednje u svim segmentima se odrazilo i na projekciju izdataka za kapitalne projekte u narednom periodu.

Više podataka o kapitalnim izdacima je dato u tabeli koja slijedi.

Predviđeni kapitalni projekti uključuju:

- Kapitalne projekte iz cestovne infrastrukture,
- Kapitalne projekte iz oblasti vodoprivrede, obrazovanja i privrede i razvoja,
- Kapitalne projekte iz oblasti izgradnje javne rasvjete,
- Nastavak izgradnje industrijske zone,
- Kapitalne projekte iz oblasti uređaja zajedničke komunalne potrošnje,
- Nabavka stalnih sredstava.

Njihova pojedinačna visina i raspored po nadležnim korisnicima bit će utvrđena budžetima svake projicirane godine.

POGLAVLJE III. OKVIRNE TABELE PRIHODA I RASHODA BUDŽETA OPĆINE ZAVIDOVIĆI

Budžet je glavni instrument za određivanje politika vlada. On je sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi vlade prevode u usluge, programe i aktivnosti koje su usmjerene ka ispunjavanju socijalnih i ekonomskih potreba građana.

Suočen sa prioritetima i zahtjevima budžetskih korisnika koji prevazilaze nivo raspoloživih resursa, Općinski načelnik je obavezan da donese odluke o tome koje su njegove prioritetne politike. Općinske službe su imale obavezu pripremiti i dostaviti Službi za upravu ekonomskih poslova i poduzetništvo preglede prioriteta. Cilj ovih tabela je da općinskim službama pruže mogućnost da doprinesu izradi Dokumenta okvirnog budžeta za period 2018. - 2020. godinu, tako što će odrediti svoje ključne prioritete za raspodjelu budžeta za 2018. godinu i za naredne godine, a u skladu sa ciljevima ekonomskih i društvenih politika. Službe su utvrdile i svoje prijedloge visoko prioritetne potrošnje (za postojeće i nove programe/aktivnosti), kao i moguće uštede/opcije smanjenja za programe nižeg prioriteta, kako bi se ti resursi preusmjerili na inicijative višeg prioriteta.

U prilogu su date tabelle prihoda (tabela IV) i potrošnje Budžeta općine Zavidovići kao i tabela funkcionalne klasifikacije (tabela V), koje predstavljaju okvirne veličine poslovanja u narednom trogodišnjem periodu.

Tabela I

KONSOLIDOVANA OKVIRNA PROJEKCIJA PRIHODA ZA PERIOD 2019.- 2021.GODINE

KM 000

		Ostvareno 2017.				Plan Budžeta 2018.				Projekcija 2019.				Projekcija 2020.				Projekcija 2021.			
		Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno
I	POREZI	0,0	5.213.784,0	0,0	5.213.784,0	0,0	5.549.298,0	0,0	5.549.298,0	0,0	5.545.800,0	0,0	5.545.800,0	0,0	5.713.900,0	0,0	5.713.900,0	0,0	5.718.800,0	0,0	5.718.800,0
1	Indirektni porezi sa Jedinštenog računa		3.901.277,0		3.901.277,0		4.178.698,0		4.178.698,0		4.100.000,0		4.100.000,0		4.257.500,0		4.257.500,0		4.258.000,0		4.258.000,0
2	Porez na dohodak		798.575,0		798.575,0		848.850,0		848.850,0		895.000,0		895.000,0		915.600,0		915.600,0		925.000,0		925.000,0
3	Porez na dobit		385,0		385,0		650,0		650,0		500,0		500,0		500,0		500,0		500,0		500,0
4	Porezi građana		513.303,0		513.303,0		520.800,0		520.800,0		550.000,0		550.000,0		540.000,0		540.000,0		535.000,0		535.000,0
5	Ostali porezi		244,0		244,0		300,0		300,0		300,0		300,0		300,0		300,0		300,0		300,0
II	NAKNADE I TAKSE	0,0	1.677.702,0	0,0	1.677.702,0	0,0	1.816.609,0	0,0	1.816.609,0	0,0	1.800.000,0	0,0	1.800.000,0	0,0	1.825.000,0	0,0	1.825.000,0	0,0	1.850.000,0	0,0	1.850.000,0
1	Naknade i takse		1.677.702,0		1.677.702,0		1.816.609,0		1.816.609,0		1.800.000,0		1.800.000,0		1.825.000,0		1.825.000,0		1.850.000,0		1.850.000,0
III	NOVČANE KAZNE	0,0	19.822,0	0,0	19.822,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20.000,0	0,0	20.000,0	0,0	30.000,0	0,0	30.000,0	0,0	40.000,0	0,0	40.000,0
1	Novčane kazne		19.822,0		19.822,0				0,0		20.000,0		20.000,0		30.000,0		30.000,0		40.000,0		40.000,0
2	Ostali prihodi				0,0				0,0				0,0				0,0				0,0
IV	OSTALI NEPORESKI PRIHODI	0,0	667.057,0	0,0	667.057,0	0,0	476.391,0	0,0	476.391,0	0,0	476.545,0	0,0	476.545,0	0,0	181.050,0	0,0	181.050,0	0,0	406.900,0	0,0	406.900,0
	Ostali neporeski prihodi		667.057,0		667.057,0		476.391,0		476.391,0		476.545,0		476.545,0		181.050,0		181.050,0		406.900,0		406.900,0
V	FINANSIRANJE I TRANSFERI	0,0	1.751.781,0	0,0	1.751.781,0	0,0	1.816.609,0	0,0	1.816.609,0	0,0	1.800.000,0	0,0	1.800.000,0	0,0	1.900.000,0	0,0	1.900.000,0	0,0	2.000.000,0	0,0	2.000.000,0
1	TRANSFRI		1.751.781,0		1.751.781,0		1.816.609,0		1.816.609,0		1.800.000,0		1.800.000,0		1.900.000,0		1.900.000,0		2.000.000,0		2.000.000,0
VI	KAPITALNI PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA	0,0	204.574,0		204.574,0		424.500,0		424.500,0	0,0	465.000,0		465.000,0	0,0	495.300,0		495.300,0	0,0	500.000,0		500.000,0
	UKUPNO (I+II+III+IV+V+VI)	0,0	9.534.720,0	0,0	9.534.720,0	0,0	10.083.407,0	0,0	10.083.407,0	0,0	10.107.345,0	0,0	10.107.345,0	0,0	10.145.250,0	0,0	10.145.250,0	0,0	10.515.700,0	0,0	10.515.700,0

Tabela II

KM 000

Redni broj	Ekonomski kod		OSTVARENO 2017. GODINA	PLAN 2018. GODINA	PROJEKCIJA		
					2019. GODINA	2020. GODINA	2021. GODINA
1		UKUPNO PLAĆE I NAKNADE (2+3+4)	2460594	2722484	2745000	2815250	2930700
2	611100	Bruto plaće	1974481	2137525	2150000	2200000	2300000
3	611200	Naknade	279466	361248	370000	385000	390000
4	612000	Doprinosi	206647	223711	225000	230250	240700
5	613000	MATERIJALNI TROŠKOVI	602608	681000	680000	680000	685000
6	614000	TEKUĆI TRANSFERI I DRUGI TEKUĆI RASHODI (7+8+9+10)	3729610	4236606	4200000	4250000	4300000
7	614400 614500 614600	Subvencije	182298	200000	200000	200000	200000
8	614200	Transferi pojedincima	1617292	2034656	2000000	2000000	2000000
9	614100	Transferi drugim nivoima vlasti i fondovima	1036111	1107950	1100000	1200000	1200000
10	614300 614700 614800	Ostali tekući transferi	893909	894000	900000	850000	900000
11	615100,615200 615300,615400,615 500,615600,615700	Kapitalni transferi	1661047	1870000	2000000	2300000	2500000
12	616000	Izdaci za kamate	39824	18220	1395		
13	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	560747	170000	300000		
14	823000	Izdaci za otplatu dugova	314280	314280	130950		
15	822000	Izdaci za finansijsku imovinu					
16		Ostalo		70817	50000	100000	100000
		UKUPNO (1+5+6+11+12+13+14+15+16)	9368710	10083407	10107345	10145250	10515700

Tabela III

	OSTVARENO 2017. GODINA	PLAN 2018. GODINA	PROJEKCIJA		
			2019. GODINA	2020. GODINA	2021.GODINA
UKUPNE PLATE , NAKNADE I DOPRINOSI (BRUTO)	2253947	2361236	2375000	2430250	2540700
UKUPAN BROJ ZAPOSLENIH	96	100	101	101	100
PROSJEČNA PLATA (NETO)	1124	1108	1112	1115	1125

PRIKAZ NEPOREZNIH PRIHODA, PRIMITAKA I FINANSIRANJA OPĆINSKIH BUDŽETA

Tabela IV

U 000 KM

Rb	Naziv prihoda	Vrsta prihoda	Izvršenje budžeta 2017.	Plan 2018.	Projekcija budžeta 2019.	Projekcija budžeta 2020.	Projekcija budžeta 2021.
1	2	3	4	5	6	7	8
	Neporezni prihodi i primici i finansiranje (1.+2.+3.)		2.622.063	2.072.500	2.300.000	2.438.300	2.547.600
1	Neporezni prihodi (1.+2.+3.+4.+5.)		2.417.489	1.648.000	1.835.000	1.943.000	2.047.600
	Neporezni prihodi (1.1.+1.2.+1.3.+1.4.+1.5.+1.6.+1.7.+1.8.+1.9)	721000	667.057	198.000	215.000	235.000	247.600
1.1.	Prihod od finansijske i nematerijalne imovine	721110	313.686	198.000	215.000	235.000	247.600
1.2.	Prihod od zemljišne rente i iznajmljivanja	721120	3.996				
1.3.	Ostali prihodi od finansijske i nematerijalne imovine	721210					
1.4.	Ostali prihodi od imovine	721230	349.375				
1.5.	Kamate primljene od pozajmica od drugih nivoa vlade	721310	0	0	0	0	0
1.6.	Kamate promljene od pozajmica pojedincima i neprofitnim organizacijama	721320	0	0	0	0	0
1.7.	Naknade primljene od pozajmica od drugih nivoa vlade	721410	0	0	0	0	0
1.8.	Naknade primljene od pozajmica pojedincima i neprofitnim organizacijama	721420	0	0	0	0	0
1.9.	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	721510					
2	Prihodi od pružanja usluga budžetskih korisnika	722600					
3	Prihodi od neplaniranih uplata	722700					
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	730000	1.675.766	1.450.000	1.620.000	1.708.000	1.800.000
4.1.	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada	731110	59.978				
4.2.	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	732110	1.615.788	1.450.000	1.620.000	1.708.000	1.800.000
4.2.1.	Primljeni tekući transferi od Države	732111	0	0	0	0	0
4.2.2.	Primljeni tekući transferi od Federacije	732112	511.776	200.000	300.000	354.000	400.000
4.2.3.	Primljeni tekući transferi od Republike Srpske	732113	0	0	0	0	0
4.2.4.	Primljeni tekući transferi od kantona	732114	1.104.012	1.250.000	1.320.000	1.354.000	1.400.000
4.2.5.	Primljeni tekući transferi od gradova	732115	0	0	0	0	0
4.2.6.	Primljeni tekući transferi od općina	732116	0	0	0	0	0
5	Ostali prihodi koji nisu obuhvaćeni navedenim kontima		74.666				
2	PRIMICI		204.574	424.500	465.000	495.300	500.000
	Primici (2.1.-2.8.)		204.574	424.500	465.000	495.300	500.000
2.1.	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	811110	204.574	424.500	465.000	495.300	500.000
2.2.	Primici od privatizacije i sukcesije	811120	0	0	0	0	0
2.5.	Ostali kapitalni primici	811900	0	0	0	0	0
2.8.	Primici od finansijske imovine	813000	0	0	0	0	0
3	FINANSIRANJE (ukupno od r.br. 36. do r.br. 37.)		0	0	0	0	0
	Primici od dugoročnog zaduživanja	814000	0	0	0	0	0
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	815000	0	0	0	0	0
	Neraspoređeni višak prihoda	590000					

POREZ NA DOHODAK	716100	798.575	848.850	895.000	915.600	925000
-------------------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---------------

Tabela V

KM 000

		2017. GODINA	2018. GODINA	2019. GODINA	2020. GODINA	2021. GODINA
1	Opšte vladine usluge (2+3+4)	4328090	4764666	4729162	4705900	4901440
2	Opšte javne usluge	3379850	3721585	3698521	3725600	3895230
3	Obrana	904621	995256	985621	932300	956210
4	Javni red i sigurnost	43619	47825	45020	48000	50000
5	Društvene djelatnosti (6+7+8+9+10)	3003302	3172827	3211000	3220700	3348750
6	Obrazovanje	672561	712410	700500	720500	730150
7	Zdravstvo	105849	120500	130000	135000	137500
8	Socijalna pomoć i zaštita	1138165	1228565	1230000	1150000	1255000
9	Stambene i komunalne usluge	679295	694500	700000	725000	735200
10	Kultura, rekreacija i religija	407432	416852	450500	490200	490900
11	Ekonomske usluge (12+13+14+15+16)	1427161	1487710	1460000	1495375	1527920
12	Gorivo i energija					
13	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	181098	202610	190000	195500	196870
14	Ruda i mineralni resursi					
15	Transport i komunikacije	885837	890500	880000	887250	895400
16	Ostali ekonomski poslovi i usluge	360226	394600	390000	412625	435650
17	Ostala potrošnja (zaštita okoliša)	610157	658204	707183	723275	737590
	UKUPNA POTROSNJA (1+5+11+17)	9368710	10083407	10107345	10145250	10515700